

Aan de raad

Samenvatting:

In voorliggend raadsvoorstel vindt een evaluatie plaats van de verbonden partijen waarin de gemeente Hellendoorn momenteel een bestuurlijk en financieel belang heeft. Uitgangspunt daarbij is het Beleidskader verbonden partijen dat begin 2017 door de gemeenteraad is vastgesteld.

De evaluatie laat opnieuw zien dat de gemeente deelneemt in een overzichtelijk aantal verbonden partijen, waaraan – met uitzondering wellicht van Soweco – in zowel beleidsmatig als financieel opzicht geen grote risico's verbonden zijn. Diverse deelnemingen zijn historisch bepaald; andere zijn op basis van landelijke wet- en regelgeving voorgeschreven.

Zoals eerder ook al is aangegeven, zijn wij bereid de deelnemingen in Vitens NV, NV Bank Nederlandse Gemeenten en Enexis Holding BV af te stoten als daarvoor een geschikte koper kan worden gevonden. De provincie Overijssel heeft zich recent bereid verklaard de aandelen Vitens van gemeenten over te nemen. En in sommige gevallen geldt dat ook voor aandelen Enexis. We hebben daar inmiddels positief op gereageerd. In een eerder stadium is bovendien al besloten om de deelname aan de Coöperatieve vereniging Dimpact medio 2017 te beëindigen.

Voor het overige zien wij geen aanleiding om de samenwerking met de verschillende verbonden partijen te herzien.

Aanleiding:

Gemeente Hellendoorn werkt momenteel op diverse beleidsonderdelen samen met 19 verbonden partijen. Dat zijn partijen waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Het aangaan van verbonden partijen is een middel om beleidsdoelen te realiseren. Elk specifiek geval vraagt om een specifieke afweging, waarbij steeds de vraag centraal staat of samenwerking het beste instrument is om de beleidsdoelstellingen van de gemeente te realiseren. Begin 2017 is het Beleidskader verbonden partijen door de gemeenteraad vastgesteld. Onderdeel van dit beleidskader is een afwegingskader, waaraan getoetst wordt of nieuwe verbonden partijen wenselijk zijn en in welke vorm dat vervolgens zou moeten worden gegoten. Bij de vaststelling van het beleidskader is afgesproken om ook de huidige verbonden partijen nog eens kritisch tegen het licht te houden.

Doelstelling:

Het schetsen van een actueel beeld van de toegevoegde waarde – in beleidsmatig opzicht – van de verbonden partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.

Voorgestelde oplossingen:

In onderstaande evaluatie worden de verschillende verbonden partijen tegen het licht gehouden. Uitgangspunt daarbij is het Beleidskader verbonden partijen. Bij de evaluatie is met name gekeken naar de vraag in hoeverre de samenwerking bijdraagt aan het realiseren van de gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Daarnaast is, daar waar relevant, gekeken naar zaken als zeggenschap, financiële positie en risico's die door de samenwerking worden gelopen.

Deel I: Gemeenschappelijke regelingen

1.1 Veiligheidsregio Twente

Ontwikkelingen

In 2016 stemden de gemeenteraden in met een wijziging van de gemeenschappelijke regeling. De aanpassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen van 1 januari 2015 vormde hiervoor de aanleiding. In 2016 werd ook de doorontwikkelde crisisorganisatie voorbereid en de inrichting van de nieuwe praktijk vormgegeven. Verder werd het regionaal kader voor de werkwijze evenementenveiligheid geactualiseerd. De afgelopen jaren stonden vooral ook in het teken van het doorvoeren van bezuinigingen en de keuze van een nieuwe financieringssysteem. De bezuinigingsoperatie is nog gaande. Er wordt naar gestreefd om de bezuinigingen zoveel mogelijk conform de eerder gemaakte afspraken te realiseren

Rekening houdend met landelijke uitgangspunten en ontwikkelingen, het regionaal risicoprofiel en de wettelijke kaders, heeft de Veiligheidsregio Twente in het Beleidsplan 2016-2019 een aantal strategische doelstellingen geformuleerd. Bij de vaststelling is afgesproken dit beleidsplan halverwege de periode te evalueren. Eind 2017/begin 2018 zal dit gebeuren.

Een belangrijk thema binnen diverse projecten vormt de bevordering van zelfredzaamheid van mensen in Twente, bij brand maar ook in andere situaties. De VRT werkt samen met bedrijven aan de ontwikkeling van nieuwe, innovatieve technieken en producten. Ook helpt de VRT zorginstellingen, bijvoorbeeld om voorbereid te zijn op een brand en de oefening van een evacuatie.

Financieel beeld

Eigen vermogen:	01-01-2016	€ 603.000,--
	31-12-2016	€ 73.000,--
Vreemd vermogen:	01-01-2016	€ 52,2 miljoen
	31-12-2016	€ 57,5 miljoen
Jaarresultaat:	Het resultaat over 2016 bedraagt € 574.000,-- nadelig (2015 liet een positief resultaat zien van € 603.000,--).	
Gemeentelijke bijdrage:	De gemeentelijke bijdrage voor 2018 bedraagt € 2.024.720,--.	

Risico's

De financiële positie van de Veiligheidsregio Twente is redelijk stabiel. Desondanks laat de reserverpositie te wensen over. De totale weerstandscapaciteit zit momenteel op ruwweg de helft van het bedrag dat gezien de aanwezige risico's wenselijk wordt geacht. Nog dit jaar komt de Veiligheidsregio met een plan van aanpak hoe deze risico's te beheren en de impact ervan zo goed mogelijk te ondervangen.

Conclusie

Deelname aan de Veiligheidsregio Twente is wettelijk verplicht. De huidige samenwerking wordt dan ook gecontinueerd.

1.2 Regio Twente

Ontwikkelingen

Vanaf 2016 is de samenwerking binnen Twente op een nieuwe leest geschoeid. Een nieuwe setting op basis van een collegeregeling met een algemeen- en dagelijks bestuur, een bestuurlijk model met portefeuillehouders in een leidende rol en een Twenteraad. Die praktische invulling van

die nieuwe samenwerking is ook na een jaar nog volop in ontwikkeling. In de afgelopen periode is – samen met gemeenten en deels externe partners – hard gewerkt aan het werkprogramma 2017-2020, de evaluatie van de Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) en de nieuwe Agenda voor Twente.

De besluitvorming over de nieuwe Agenda voor Twente zit in een afrondend stadium. Eén gemeente heeft nog geen besluit genomen; de andere hebben ingestemd met de voorstellen. Het nieuwe werkprogramma is als regionale samenwerkingsagenda aan de gemeenteraden van de 14 Twentse gemeenten aangeboden. De regionale samenwerkingsagenda wordt op 1 november 2017 vastgesteld door het algemeen bestuur. Daaraan voorafgaand zijn de gemeenteraden in de gelegenheid hun zienswijze te geven.

Bij de start van de Regio Twente in zijn nieuwe opzet is afgesproken om een en ander na een jaar te evalueren. Die evaluatie is door de Regio Twente uitgesteld in afwachting van het nieuwe werkprogramma en de nieuwe Agenda voor Twente. Wij verwachten dat de evaluatie dit najaar beschikbaar komt. Op basis daarvan komen wij met nieuwe voorstellen.

Financieel beeld

Eigen vermogen:	01-01-2016	€ 5,2 miljoen
	31-12-2016	€ 3,7 miljoen
Vreemd vermogen:	01-01-2016	€ 14,4 miljoen
	31-12-2016	€ 12,9 miljoen
Jaarresultaat:	Het resultaat over 2016 bedraagt € 533.900,-- positief (na een positief resultaat van € 1,2 miljoen in 2015).	
Gemeentelijke bijdrage:	De gemeentelijke bijdrage voor 2018 bedraagt € 1.629.000,--.	

Risico's

Verreweg de meeste taken van Regio Twente zijn 'going concern'-taken op het gebied van publieke gezondheid, economie, belangenbehartiging, zorg en jeugdhulp, recreatieve voorzieningen en bijbehorende bedrijfsvoering. De financiële risico's worden jaarlijks geïnventariseerd en geactualiseerd. Hiervan wordt verslag gedaan via begroting en jaarstukken. Op deze manier kan tijdig worden bijgestuurd. In de afgelopen jaren waren geen grote bijsturingen nodig.

Conclusie

Wij wachten de evaluatie van de Regio Twente af over de manier waarop het nieuwe samenwerkingsmodel functioneert. Wij verwachten daarover in het najaar duidelijkheid.

1.3 Twentebedrijf

Ontwikkelingen

Het Twentebedrijf is in 2016 officieel als bedrijfsvoeringsorganisatie gestart vanuit de intentie om het vervolgens stapsgewijs verder op te bouwen. Centraal daarbij stond het principe van de 'coalition of the willing'. Medio 2016 hebben we moeten constateren dat dit – in ieder geval op de korte termijn – niet gaat lukken. Te veel gemeenten zijn niet bereid gebleken om bedrijfsvoeringstaken bij het Twentebedrijf onder te brengen. Eind 2016 is daarom besloten het Twentebedrijf voorlopig niet met taken te belasten. Wel is de gemeenschappelijke regeling (vooralsnog) in stand gelaten, zodat die in een later stadium alsnog kan worden gebruikt als 'platform' voor verdere samenwerking tussen twee of meer gemeenten.

Financieel beeld

Binnen het Twentebedrijf worden in de huidige situatie geen verdere kosten gemaakt. Voor 2018 is dan ook geen begroting opgesteld. De via de begroting 2017 beschikbaar gestelde middelen ten behoeve van het programma SSNT zijn inmiddels budgettair neutraal toegevoegd aan de begroting van de Regio Twente.

Risico's

In de huidige situatie is daarvan geen sprake.

Conclusie

In afwachting van nieuwe initiatieven op het gebied van verdere samenwerking binnen Twente, houden we de gemeenschappelijke regeling vooralsnog in stand.

1.4 SOWECO

Ontwikkelingen

Het sociaal werkbedrijf SOWECO heeft in oktober 2016 een businessplan gepresenteerd voor de ontwikkeling naar een maatschappelijke onderneming, die diensten uitvoert voor gemeenten en andere organisaties in het brede sociaal domein. In de daarop volgende discussie met gemeenten zijn de plannen nader uitgewerkt en verder geconcretiseerd. SOWECO kiest ervoor om voor de maatschappelijke onderneming géén nieuwe entiteit op te richten, maar de huidige NV door te ontwikkelen. Daarmee wordt aangesloten bij de ontwikkeling van de laatste jaren dat de NV al steeds meer nieuwe opdrachten voor gemeenten en marktpartijen uitvoert, naast de bestaande WSW-taken. Belangrijk vanuit gemeentelijke optiek is dat er een goede ontvlechting plaatsvindt van bestaande en nieuwe activiteiten. Deze ontvlechting is momenteel in voorbereiding. Het kernpunt hiervan is dat de gemeenten financiële verantwoordelijkheid erkennen en nemen voor de afwikkeling van het oude pakket, maar géén risico's meer dragen voor de maatschappelijke onderneming. En dus, na implementatie van de ontvlechting, ook niet meer verantwoordelijk zijn voor eventuele tekorten van de maatschappelijke onderneming. Het streven is erop gericht om de besluitvorming over de juridische en financiële verzelfstandiging van de maatschappelijke onderneming voor 1 januari 2018 af te ronden, en dit ook zo snel mogelijk daadwerkelijk te effectueren.

Als gevolg van deze ontwikkeling wordt dit najaar de opzet van de begroting 2018 herzien. In onze zienswijze hebben wij aangegeven er van uit te gaan dat de ombouw naar deze nieuwe opzet voor gemeenten budgettair neutraal plaats zal vinden.

Financieel beeld

Eigen vermogen:	01-01-2016	€ 2,72 miljoen
	31-12-2016	€ 2,11 miljoen
Vreemd vermogen:	01-01-2016	€ 4,59 miljoen
	31-12-2016	€ 3,56 miljoen
Jaarresultaat:	Het operationeel resultaat over 2016 bedraagt € 2,2 miljoen positief (na een positief resultaat van € 1,4 miljoen in 2015). Echter, door het negatieve subsidieresultaat (door het Rijksbeleid) resteert een negatief exploitatieresultaat (€ 3,7 miljoen over 2016).	
Gemeentelijke bijdrage:	De gemeentelijke bijdrage 2018 bedraagt € 720.000,--. Dat is inclusief € 193.600,-- voor oud-Larcom-medewerkers.	

Risico's

Doordat de rijksbijdragen vanuit het participatiebudget jaarlijks afnemen en het aantal Sw-medewerkers verder daalt, is er sprake van een negatief exploitatieresultaat op het gesubsidieerde onderdeel. Dit betekent voor de gemeenten dat zij moeten bijdragen aan het nadelig exploitatiesaldo van de gemeenschappelijke regeling voor het aandeel dat de gemeente heeft in deze regeling. Ook de ontwikkeling naar een maatschappelijke onderneming brengt risico's met zich mee omdat in dat kader steeds meer nieuwe opdrachten voor gemeenten en marktpartijen worden uitgevoerd, naast de bestaande WSW-taken. Echter, dit risico mag echter na de juridische en financiële ontvlechting niet meer ten laste van de gemeenten worden gebracht.

Conclusie

De samenwerking binnen SOWECO blijven we continueren daar waar het gaat om het oude takenpakket (de oude Wsw). De activiteiten binnen de nieuwe maatschappelijke onderneming komen volledig voor rekening en risico van SOWECO NV. Een goede ontvlechting van de verschillende activiteiten van SOWECO draagt bij tot verheldering van de financiële verantwoordelijkheid van de gemeenten en tot beperking van het financiële risico.

1.5 Stadsbank Oost-Nederland

Ontwikkelingen

Stadsbank Oost-Nederland is een gemeenschappelijke regeling die voor de inwoners van 22 gemeenten in Twente en de Achterhoek werkzaam is op het hele terrein van de schulddienstverlening. In 2016 is het nieuwe dienstverleningsmodel naar tevredenheid geïmplementeerd. In dit model spelen de klantteams een centrale rol, waardoor sprake is van vergrote klantvriendelijkheid, snelle(re) doorlooptijden en één aanspreekpunt voor de klant. Hiermee wordt beter ingespeeld op de veranderende vraag vanuit individuele klanten en vanuit de hele maatschappij en wordt aangesloten op de nieuwe ontwikkelingen binnen het sociale domein. De dienstverlening wordt de komende jaren vanzelfsprekend verder doorontwikkeld.

Financieel beeld

Eigen vermogen:	01-01-2016	€ 1,74 miljoen
	31-12-2016	€ 1,89 miljoen
Vreemd vermogen:	01-01-2016	€ 17,9 miljoen
	31-12-2016	€ 18,8 miljoen
Jaarresultaat:	Het resultaat over 2016 bedraagt € 18.800,-- positief (na een negatief resultaat van € 5.700,-- in 2015).	
Gemeentelijke bijdrage:	De gemeentelijke bijdrage 2018 bedraagt € 187.400,--.	

Risico's

Jaarlijks leveren de deelnemende gemeenten een bijdrage aan de dienstverlening van de bank. De bank is voor haar inkomsten afhankelijk van de omvang van de verleende dienstverlening. Gezien de omvang van de deelneming zijn de risico's beperkt.

Conclusie

De Stadsbank Oost-Nederland is een belangrijke partner op sociaal gebied met een uitgebalanceerd pakket aan (financiële) dienstverlening. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om kredietverlening, budgetbeheer, bewindvoering en dergelijke. Wij stellen dan ook voor de samenwerking te continueren.

1.6 EUREGIO

Ontwikkelingen

EUREGIO omvat momenteel het grondgebied van 129 Nederlandse en Duitse gemeenten en Kreise en bevordert, ondersteunt en coördineert de regionale grensoverschrijdende samenwerking van haar leden. EUREGIO valt onder Duits recht en kent daarom een afwijkend juridisch regime rondom begroting en jaarrekening.

In de loop van 2019 eindigen de INTERREG-projecten UNLOCK en Grenzeloze Toeristische Innovatie. Deze beëindigingen gaan gepaard met de beëindiging of vermindering van de desbetreffende subsidies. Ervan uitgaande dat er geen vervolprojecten terugkomen, kunnen we vanaf 2019 rekenen op een forse vermindering van de personeelsuitgaven. Maar ook in de sfeer van overhead zullen stappen moeten worden gezet.

Voor een sluitende begroting op langere termijn met een gelijkblijvend niveau van de lidmaatschapsbijdragen, zal onverminderd worden gestreefd naar een slankere algemene bedrijfsvoering van EUREGIO.

Financieel beeld

Eigen vermogen:	01-01-2015	€ 1,18 miljoen
	31-12-2015	€ 1,16 miljoen
Vreemd vermogen:	01-01-2015	€ 2,0 miljoen
	31-12-2015	€ 0,7 miljoen
Jaarresultaat:	Het jaarresultaat over 2015 bedraagt € 11.648,-- negatief. De jaarrekening 2016 is momenteel nog niet beschikbaar.	
Gemeentelijke bijdrage:	De gemeentelijke bijdrage 2018 bedraagt € 10.400,--.	

Risico's

Er zijn geen specifieke risico's. De gemeente betaalt een jaarlijkse deelnemersbijdrage, gebaseerd op een bedrag per inwoner.

Conclusie

De regionale grensoverschrijdende samenwerking wint op steeds meer terreinen aan betekenis. Denk daarbij aan economie, cultuur en recreatie. EUREGIO vervult daarin een nuttige rol. Wij stellen dan ook voor de samenwerking te continueren.

Deel II: Stichtingen / verenigingen

2.1 Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)

Ontwikkelingen

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten is de koepelorganisatie van alle gemeenten. Samen met die gemeenten bouwt de VNG aan de kracht en kwaliteit van het lokaal bestuur. De VNG behartigt de belangen van de gemeenten, voert gemeenschappelijke diensten voor gemeenten uit en biedt haar leden een platform voor samenwerking en overleg. Als belangenbehartiger van alle gemeenten is de VNG regelmatig gesprekspartner van andere overheden, leden van het parlement, maatschappelijke organisaties en belangenverenigingen.

De provinciale afdelingen – waaronder de VNG Overijssel – behartigen de belangen van de gemeenten in de betreffende provincie. Zij overleggen hiertoe met het provinciebestuur. Daarnaast informeren zij gemeenten over vraagstukken die in de provincie spelen.

Alle 387 Nederlandse gemeenten zijn vrijwillig lid van de VNG. Daarnaast zijn Curaçao, Bonaire, Saba, St. Eustatius, Aruba en enkele tientallen gewesten lid. Zij betalen contributie voor de diensten van hun vereniging. Daarnaast ontvangt de VNG voor de uitvoering van een aantal gemeenschappelijke activiteiten rechtstreeks geld uit het gemeentefonds. Dat stopt per 1 januari 2018. Tussen VNG en deelnemende gemeenten zullen nadere afspraken moeten worden gemaakt over de bekostiging van de betreffende activiteiten.

Financieel beeld

Eigen vermogen:	01-01-2016	€ 64,2 miljoen
	31-12-2016	€ 65,5 miljoen
Vreemd vermogen:	01-01-2016	€ 87,0 miljoen
	31-12-2016	€ 81,2 miljoen
Jaarresultaat:	Het resultaat over 2016 bedraagt € 0,75 miljoen positief (na een positief resultaat van € 1,0 miljoen in 2015).	
Gemeentelijke bijdrage:	De gemeentelijke bijdrage voor 2018 bedraagt € 93.700,--.	

(code voor postverwerking)

Risico's
Geen.

Conclusie

Wij zien in de VNG en de VNG Overijssel belangrijke partners als het gaat om zaken als belangenbehartiging, de uitvoering van gemeenschappelijke diensten en het bieden van een gezamenlijk platform. Om die reden continueren we de samenwerking.

2.2 Stichting Rekenkamer West Twente

Ontwikkelingen

Het doel van de stichting is het ten behoeve van de gemeenten faciliteren van de samenwerkende rekenkamerfuncties. Het bestuur wordt gevormd door de gemeenten Hellendoorn, Twenterand, Wierden en Rijssen-Holten. De gemeenten hebben een samenwerkingsovereenkomst gesloten waarin wordt uitgewerkt op welke wijze de rekenkamerfunctie door de stichting wordt gefaciliteerd. Jaarlijks wordt per gemeente één rekenkameronderzoek uitgevoerd.

Financieel beeld

Eigen vermogen:	01-01-2016	€ 9.276,--
	31-12-2016	€ 9.282,--
Vreemd vermogen:	01-01-2016	€ 0
	31-12-2016	€ 0
Jaarresultaat:	Het resultaat over 2016 bedraagt € 6,-- (na een positief resultaat van € 327,-- in 2015).	
Gemeentelijke bijdrage:	De bijdrage per gemeente bedraagt € 15.000,--.	

Risico's
Geen.

Conclusie

Het hebben van een gemeentelijke rekenkamer is wettelijk verplicht. De huidige samenwerking binnen West-Twente geeft daaraan een adequate invulling. Om die reden continueren we de samenwerking.

2.3 Coöperatieve vereniging Dimpact

Als gemeente Hellendoorn waren we in 2006 mede-oprichter van de Coöperatieve vereniging Dimpact, een samenwerkingsverband gericht op het ontwikkelen en leveren van oplossingen voor de gemeentelijke dienstverlening. Begin 2016 is besloten de deelname medio 2017 te beëindigen.

(code voor postverwerking)

Deel III: Vennootschappen

3.1 NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Ontwikkelingen

BNG noemt zich de bank voor het maatschappelijk belang en biedt gespecialiseerde dienstverlening aan tegen zo laag mogelijke kosten. Het streven van de bank is om een betrouwbare partner te zijn, de sterke marktpositie te behouden en de relatie met de klanten te bestendigen en waar mogelijk te verbeteren.

De aanhoudend hoge marktaandelen bevestigen het belang van de rol van BNG. Van de totale langlopende solvabiliteitsvrije kredietvraag vanuit decentrale overheden, woningcorporaties en zorginstellingen wordt nog steeds een substantieel deel door de bank ingevuld. Duurzaamheid is één van de kernwaarden van de bank. Met diverse initiatieven wordt ingespeeld op de maatschappelijke behoefte om meer te investeren in duurzame groei. Het is de ambitie van de bank om de kredietportefeuille verder te verduurzamen.

Sinds 24 november 2015 is de rating van de BNG door Standaard & Poor's weer naar boven bijgesteld van AA+ naar AAA. Van Moody's heeft de BNG ook een triple-A rating. Fitch, als derde belangrijke bureau, geeft een AA+ rating. Daarmee behoort de BNG tot de top van de meest kredietwaardige banken ter wereld.

Financieel beeld

Eigen vermogen:	01-01-2016	€ 4.163 miljoen
	31-12-2016	€ 4.486 miljoen
Vreemd vermogen:	01-01-2016	€ 145.317 miljoen
	31-12-2016	€ 149.483 miljoen
Jaarresultaat:	Het resultaat over 2016 bedraagt € 369 miljoen (na een positief resultaat van € 226 miljoen in 2015).	
Dividend:	Over 2016 werd een dividend ontvangen van € 39.655,-- (na een dividend van € 24.664,-- in 2015)	
Intrinsieke waarde:	De gemeente bezit 0,043% van de aandelen. Op basis van het eigen vermogen ultimo 2016 vertegenwoordigen die een waarde van ca. € 1,9 mln.	

Risico's

De verwachting is dat door grote hoeveelheid nieuwe regelgeving bij banken het kostenniveau verder zal oplopen. De aanhoudend lage marktrente veroorzaakt een dalende trend van de renteopbrengst uit de eigen middelen. Het resultaat financiële transacties zal ook in de nabije toekomst gevoelig blijven voor de politieke en economische ontwikkelingen.

Conclusie

De BNG is voor de gemeente een belangrijke partner voor het betalingsverkeer en het aantrekken van (langlopende) geldleningen. Daarvoor heeft de gemeente echter geen aandeelhouder te zijn. Bovendien is het gemeentelijke aandeel en daarmee de zeggenschap binnen de onderneming beperkt (het Rijk alleen al heeft 50% van de aandelen). Wij staan daarom open voor een verkoop van de aandelen BNG.

3.2 Vitens NV

Ontwikkelingen

Het afgelopen jaar heeft Vitens sterk ingezet op continuïteit, het verhogen van de solvabiliteit en het verlagen van de forse schuld. Ook de komende jaren blijft dat een belangrijke opgave. Tegelijkertijd wil Vitens de tarieven zo laag mogelijk houden. Sinds de inwerkingtreding van de Drinkwaterwet in 2011 moeten de tarieven die drinkwaterbedrijven hanteren kostendekkend,

transparant en niet discriminerend zijn. De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) ziet daar op grond van de Drinkwaterwet op toe.

Financieel beeld

Eigen vermogen:	01-01-2016	€ 472 miljoen
	31-12-2016	€ 489 miljoen
Vreemd vermogen:	01-01-2016	€ 1.243 miljoen
	31-12-2016	€ 1.249 miljoen
Jaarresultaat:	Het resultaat over 2016 bedraagt € 49 miljoen (na een positief resultaat van € 55 miljoen in 2015).	
Dividend:	Over 2016 bedroeg het dividend € 101.000,-- (2015: € 115.000,--)	
Intrinsieke waarde:	De gemeente bezit 0,52% van de aandelen. Op basis van het eigen vermogen ultimo 2016 vertegenwoordigen die een waarde van ca. € 2,3 mln.	

Risico's

In 2015 is door het Ministerie van Infrastructuur & Milieu het maximaal te behalen rendement voor de jaren 2016 en 2017 vastgesteld op 4,2% (was 4,8%). De verwachting is dat dit voor de jaren 2018 en 2019 nog verder zal dalen als gevolg van de lage marktrente. Vitens verwacht voor de komende vijf tot tien jaar dat de investeringsdruk gaat toenemen, met name op de ondergrondse bezittingen. Een en ander zet de resultaten de komende jaren verder onder druk.

Conclusie

De activiteiten van Vitens hebben slechts een beperkte relatie met onze doelstellingen. Daarnaast is het gemeentelijk aandeel en dus de zeggenschap in de onderneming beperkt. Wij staan daarom open voor verkoop van de aandelen Vitens. De provincie Overijssel heeft in haar Perspectiefnota 2018 aangegeven bereid te zijn aandelen van gemeenten over te nemen.

3.3 Twence BV

Ontwikkelingen

Het aanbod van afval, vooral brandbaar restafval, loopt in Nederland gestaag terug. Dit wordt mede veroorzaakt door economische ontwikkelingen en intensivering van rijksbeleid op het gebied van hergebruik van afval. Vanwege een tekort aan verbrandingscapaciteit in het buitenland (o.a. Verenigd Koninkrijk) en door Europese regelgeving (reducereverplichting van het storten van brandbaar afval), is de afvalmarkt voor Twence sterk geïnternationaliseerd.

Daarnaast zien we Twence een steeds grotere rol spelen op het gebied van duurzaamheid. Hergebruik van afval en de opwekking van schone energie zullen in steeds belangrijker mate de bedrijfsresultaten van de komende jaren bepalen. Twence levert daarmee een grote bijdrage aan de gemeentelijke doelstellingen op het terrein van circulaire economie en klimaatbeleid. De duurzaamheidsscores kunnen naar rato van het percentage aandelen toegerekend worden aan de deelnemende aandeelhouders. De wens van Stadt Münster om als aandeelhouder toe te treden komt hier mede uit voort.

Financieel beeld

Eigen vermogen:	01-01-2016	€ 123 miljoen
	31-12-2016	€ 126 miljoen
Vreemd vermogen:	01-01-2016	€ 175 miljoen
	31-12-2016	€ 150 miljoen
Jaarresultaat:	Het resultaat over 2016 bedraagt € 12 miljoen (na € 10 miljoen in 2015).	
Dividend:	Over 2016 bedroeg het dividend € 103.691,-- (2015: € 43.976,--). In die jaren is verder een borgstellingsvergoeding ontvangen van € 93.032,--).	
Intrinsieke waarde:	De gemeente bezit 5,5% van de aandelen. Op basis van het eigen vermogen ultimo 2016 vertegenwoordigen die een waarde van ca. € 7,0 mln.	

Risico's

Twence is een gezonde organisatie die de afgelopen jaren sterk geïnvesteerd heeft in duurzaamheid. En daar de vruchten van plukt. De komende jaren moet rekening worden gehouden met een verdere teruggang in de aanlevering van afval door de aandeelhoudende gemeenten. Het overheidsbeleid is gericht op een afvalloze samenleving. Alle grondstoffen moeten uiteindelijk worden hergebruikt, waarmee een sluitende kringloop ontstaat. In toenemende mate wordt (brandbaar) afval van buiten de regio en zelfs buiten Nederland verwerkt, hetgeen de risico's beperkt. Na 2017 stopt de jaarlijkse uitkering aan de Agenda van Twente.

Conclusie

Eind maart 2017 is reeds besloten om aandeelhouder van Twence te blijven omdat we op het gebied van duurzaamheid en financiën een duidelijke meerwaarde in Twence zien. De deelnemende gemeenten hebben in dat kader uiteindelijk gekozen voor de zogenaamde plus-variant, waarbij Twence zich nog nadrukkelijker profileert als een duurzame afvalverwerker en producent van schone energie.

3.4 Enexis Holding BV

Ontwikkelingen

In de komende periode wil Enexis verder werken aan een betrouwbare, betaalbare, duurzame en publiekgerichte energievoorziening in haar verzorgingsgebied. Daarbij streeft Enexis ernaar dat klanten in één provincie slechts met één netbeheerder te maken hebben (sectorordering), zodat maatschappij, klanten en aandeelhouders van de hieruit voortvloeiende synergie kunnen profiteren. Enexis faciliteert de transitie naar duurzame energie, waarbij het publiek belang van Enexis toeneemt. De provincie, gemeenten en Enexis werken samen op het gebied van duurzaamheid wat naar verwachting zal resulteren in een aantal gezamenlijke projecten.

Financieel beeld

Eigen vermogen:	01-01-2016	€ 3.607 miljoen
	31-12-2016	€ 3.704 miljoen
Vreemd vermogen:	01-01-2016	€ 3.472 miljoen
	31-12-2016	€ 3.580 miljoen
Jaarresultaat:	Het resultaat over 2016 bedraagt € 207 miljoen (na € 203 miljoen in 2015).	
Dividend:	Het dividend over 2016 bedraagt € 14.704,-- (2015: € 24.084,--)	
Intrinsieke waarde:	De gemeente bezit 0,014% van de aandelen. Op basis van het eigen vermogen ultimo 2016 vertegenwoordigen die een waarde van ca. € 0,6 mln.	

Risico's

Enexis opereert in een gereguleerde markt, onder toezicht van de ACM. Elke drie jaar stelt de ACM de maximale tarieven vast. In die periode gaan de gereguleerde tarieven in drie stappen omlaag als gevolg van lager ingeschatte kapitaalkosten. Hierdoor is Enexis genoodzaakt om te komen tot kostenbesparingen. Daarnaast komt het dividend onder druk te staan.

Conclusie

De activiteiten hebben slechts een beperkte relatie met onze doelstellingen. Daarnaast is het gemeentelijk aandeel en dus de zeggenschap in de onderneming zeer beperkt. Wij staan daarom open voor verkoop van de aandelen Enexis. De provincie Overijssel heeft in haar Perspectievennota 2018 aangegeven bereid te zijn aandelen van gemeenten over te nemen, maar alleen van gemeenten die vallen onder preventief financieel toezicht door de provincie.

N.v.t.

Effecten meten:

N.v.t.

Planning:

Het onderhavige raadsvoorstel staat geagendeerd voor de raadsvergadering van 26 september a.s. Daaraan voorafgaand wordt het voorstel op 29 augustus besproken in de commissie ABZM.

Concept Besluit:

Samenvattend stellen wij u voor:

1. Kennis te nemen van de onderhavige evaluatie van de verbonden partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft;
2. De bereidheid uit te spreken tot verkoop van de gemeentelijke aandelen Vitens NV, Enexis Holding NV en NV Bank Nederlandse gemeenten (BNG) wanneer een geschikte overnamekandidaat gevonden wordt;
3. Anders dan de maatregelen waartoe reeds eerder is besloten (uittreden Dimpact, invulling aandeelhoudersrelatie Twence Holding BV), thans geen verdere wijzigingen doorvoeren op het gebied van de verbonden partijen.

Nijverdal, 29 augustus 2017

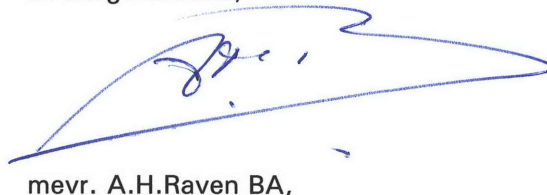
Burgemeester en Wethouders van Hellendoorn,

De secretaris,

F. Dijkstra MBA,

de burgemeester,

mevr. A.H. Raven BA,

Advies commissie(s):

Kan als hamerstuk naar de raadsvergadering van 26 september 2017

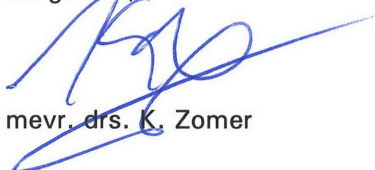
Nr. 17INT02041

Nijverdal, 26 september 2017

Aldus besloten,

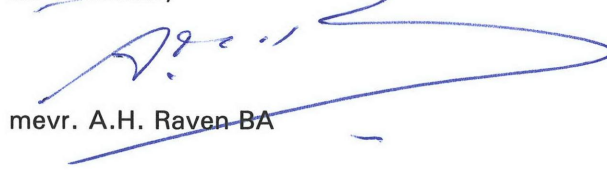
De raad van Hellendoorn,

De griffier,

mevr. drs. K. Zomer

de voorzitter,

mevr. A.H. Raven BA

3.5 Wadinko NV

Ontwikkelingen

Wadinko is een participatiemaatschappij met een sterke regionale betrokkenheid. Het doel is gezonde bedrijvigheid en daarmee werkgelegenheid te stimuleren in het werkgebied van de aandeelhouders. Dit door risicodragend kapitaal, kennis, traineeship van jong technisch talent, managementondersteuning en netwerken ter beschikking te stellen. Het is vooral die brede aanpak die aanspreekt. Nieuw in 2016 is het product 'ondernemersleningen' bestemd voor kleine ondernemingen waar participatie via aandelen niet realistisch is.

In 2016 participeerde Wadinko in 23 bedrijven, waaronder EURO Mouldings BV in Nijverdal. Ultimo 2016 heeft Wadinko voor € 34,7 miljoen in participaties vastliggen. In totaal is in 2016 voor € 2,8 miljoen geparticipeerd, terwijl door verkoop van participaties en aflossingen € 0,6 miljoen is ontvangen. Bij de ondernemingen waarin Wadinko participeert, werkten ultimo 2016 in totaal 2.625 medewerkers. Ten gevolge van de groei van de omzet nam de werkgelegenheid bij de Wadinko-participaties met circa 50 medewerkers toe.

Financieel beeld

Eigen vermogen:	01-01-2016	€ 65,3 miljoen
	31-12-2016	€ 65,6 miljoen
Vreemd vermogen:	01-01-2016	€ 1,54 miljoen
	31-12-2016	€ 1,44 miljoen
Jaarresultaat:	Het resultaat over 2016 bedraagt € 1,5 miljoen (na € 6 miljoen in 2015).	
Dividend:	Over 2015 en 2016 werd een dividend ontvangen van € 32.500,--	
Intrinsieke waarde:	De gemeente bezit 2,7% van de aandelen. Op basis van het eigen vermogen ultimo 2016 vertegenwoordigen die een waarde van ca. € 1,8 mln.	

Risico's

Onlosmakelijk verbonden met de opdracht, doelstellingen en activiteiten van Wadinko is het bewust aangaan van ondernemingsrisico's. Door een zorgvuldig selectiebeleid en beheer, en een verantwoorde spreiding in de participatieportefeuille, worden die risico's beperkt gehouden. Het resultaat in 2016 werd net als in voorgaande jaren beïnvloed door noodzakelijke afwaarderingen op participaties. Desondanks realiseert Wadinko over de periode 2012 t/m 2016 een gemiddeld rendement van 6,6%.

Conclusie

Met haar brede aanpak van risicodragend kapitaal in combinatie met managementondersteuning en kennisoverdracht, voorziet Wadinko in een duidelijke behoefte. Om die reden vinden wij het op dit moment van belang om onze deelname te continueren.

3.6 Ondernemingen uit verkoop Essent

Het gaat hierbij om een vijftal vennootschappen, die voortkomen uit de verkoop van Essent aan het Duitse RDW. De deelnemingen dragen niet bij aan een specifiek beleidsdoel uit de begroting. De vennootschappen hebben louter tot doel de financiële transactie Essent-RDW adequaat af te handelen. Bij een verkooptransactie van deze omvang is het gebruikelijk om extra zekerheden en garanties te verstrekken. Ondanks dat een aantal financiële verplichtingen in 2016 al zijn afgewikkeld, dienen de vennootschappen nog in stand gehouden te worden tot en met 2019. De reden hiervoor is dat deze vennootschappen partij zijn in een aantal juridische overeenkomsten die bij de verkoop van Essent zijn afgesloten.

Burger en overheidsparticipatie:

N.v.t.

Communicatie: